

A köznevelési integráció vizsgálata egy bázisintézmény példáján keresztül

Szerző: Kővári Sára, Romológia MA I. év, sarakovara@gmail.com

Témavezető: Dr. Andl Helga PhD, egyetemi adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs

Kutatásomban a köznevelési integráció intézményi megvalósulását vizsgáltam egy integrációs bázisintézmény példáján keresztül, különös tekintettel az Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR) szervezeti módszertani működésére. A vizsgálat kiindulópontjaként olyan társadalomtudományi diskurzusokat tekintettem át, amelyek hangsúlyozzák, hogy az oktatási rendszer nem kizárólag a társadalmi mobilitás színtere, hanem a társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődésének egyik intézményi terepe is. A hátrányos helyzetű tanulók oktatási esélyeit együttesen alakíthatja a családi háttér, szocializációs minták különbségei, a lakóhelyi és intézményi szegregáció, valamint az etnikai és társadalmi hátrányok rétegződése. Az IPR olyan oktatáspolitikai és pedagógiai intézkedéssorozatként jelenik meg elemzésemben, amely a hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelését, differenciált fejlesztést és az intézményi szemléletváltást jelöli ki célként. A kutatás kvalitatív, értelmező paradigmába illeszkedik, az adatfelvétel során az intézmény korábbi és jelenlegi vezetőivel többórás fókuszcsoporthoz tartozó interjú készült, valamint egy jelenlegi pedagógussal egyéni interjú keretein belül valósult meg az adatgyűjtés. Az interjúk eredményeit tematikus elemzéssel dolgoztam fel, illetve intézményi dokumentumok elemzésével egészítettem ki a komplexitás érdekében.

Az eredmények alapján az IPR a vizsgált intézményben hozzájárult a pedagógiai kultúra és az intézmény működési átalakulásához: a kooperatív tanulásszervezés, a differenciált fejlesztés, valamint a projekt- és drámapedagógiai elemek alkalmazása rendszerszinten épültek be a módszertani gyakorlatba. Dolgozatomban ugyanakkor rámutatok arra is, hogy az intézményi szintű integrációs törekvés önmagában nem képes felszámolni a társadalmi és területi egyenlőtlenségeket. A családi háttér, a települési periféria-helyzet és az oktatási rendszer strukturális rendszerszintű hiányosságai továbbra is hatást gyakorolnak a tanulók oktatási esélyeire. A kutatás eredményei hozzájárulhatnak az óvodai integráció jelentőségének értelmezéséhez is, ugyanis a korai szocializációs és tanulási támogatás lehetőséget teremthet az iskolakezdéskor fennálló hátrányok korábbi szakaszban való mérséklésére.

Kulcsszavak: köznevelési integráció; Integrációs Pedagógiai Rendszer; cigány, roma tanulók; interszekcionalitás; hátrányos helyzet